1. Billederne har domineret overalt på TV. Reportagerne har fyldt aviserne.
Et barn, der råber: ”Far, jeg er her!” til sin far, der er fortvivlet over ikke at kunne finde sit barn i et kaos af flygtninge.
Øjebliksbilleder på de fuldstændig umenneskelige udrensninger i Kosova har ramt os lige i hjertet.
2. Vi har vel alle tænkt: Den slags hverken kan eller skal vi under nogen omstændigheder finde os i.
Det er af skelsættende betydning for Europa’s udvikling, at vi får afvist etniske udrensninger.
Det er helt og aldeles afgørende, at Kosova-albanerne kan vende hjem igen til et Kosova med varig fred og selvstyre garanteret af en international FN-styrke. Det er lige så afgørende, at Europa er klar til den kolossale genopbygningsopgave, der venter.
3. Vi står i dag reelt i den situation, at folkeretten på et helt centralt område er brudt sammen - og at vores regionale sikkerhedspolitik kommer til voldsom debat.
Den internationale ret bygger klokkeklart på, at militær intervention overfor en suveræn stat kræver et FN-mandat som forudsat i FN’s grundlag. Men den jernhårde realitet er, at NATO har blæst på dette.
SF har protesteret kraftigt imod bombardementerne og NATO’s forfejlede strategi. Vi har i hele forløbet haft det klare indtryk, at NATO’s helt overordnede mål ikke var den bedst mulige løsning på konflikten, men derimod at etablere NATO som verdens politibetjent.
Én af grundene til, at NATO kan slippe afsted med at blæse på FN, er at FN’s sikkerhedsråd kompromitteres af, at stormagter som senest Kina lader særinteresser spærre for vigtige fælles opgaver.
I Makedonien var de ubevæbnede OSCE-observatører en ubetinget succes. De havde stor opbakning fra lokalbefolkningen fordi deres mission, at opretholde fred, funge
rede overmåde godt.
Alligevel blev FN tvunget til at standse missionen, fordi Kina nedlagde veto i sikkerhedsrådet mod en forlængelse af mandatet. Ikke begrundet i, at Kina var imod fredsindsatsen - men fordi Makedonien havde begået den utilgivelige fejl overfor kineserne at anerkende Taiwan.
Det er den slags magtlogik, der får mange til i opgivenhed at rive sig i håret og tænke:

så kan vi ikke længere blive ved at forudsætte et mandat fra sikkerhedsrådet!

4. Hvis vi ikke ønsker at blive kastet for ulvene, hvor den stærkeste altid har ret, er der et stærkt behov for at nytænke FN's organisation.

Et muligt bud er en regionalisering, hvor det f.eks. bliver en regional FN-generalforsamling af alle europæiske FN-medlemmer, der afgør europæiske sager - ud fra pagtens principper. Måske også fulgt op af et europæisk FN-sikkerhedsråd.

I den situation ville det europæiske FN skulle råde over den nødvendige militære kapacitet til at optræde både fredsbevarende og fredsskabende.

Danmark vil skulle bidrage, som vi har bidraget til FN-styrker flere gange før. Og for nu at gribe om nældens rod: for ikke at skabe behov for øget militær opbygning i verden, kan det i de værste konflikter være nødvendigt at bide hovedet af al skam og fortsætte med at låne militær kapacitet udefra. Men på betingelse af, at de politiske afgørelser træffes i det europæiske FN.

Det afgørende er, at der etableres et legitimt og anerkendt forum. De europæiske FN-medlemsstater er ét muligt udgangspunkt - den stærkt beslægtede kreds af OSCE-lande et andet. Indenfor rammerne af det globale FN.

Hvis det lykkes at nå til enighed om en ny sikkerhedspolitisk arkitektur, der går i denne retning, kan vi - måske! - undgå den nye militæropbygning i EU-regi, der i øjeblikket er det mest sandsynlige alternativ.

Det er afgørende vigtigt, at Danmark engagerer sig fuldt ud i diskussionen - og dermed er der også behov for en hurtig afklaring af vores standpunkter.

5. Tilbage til den aktuelle situation i Kosova:

SF opfordrer den danske regering til at arbejde for en 48 timers våbenhvile, hvor enhver mulighed for at løse problemerne politisk i stedet for militært afprøves.

Vi håber inderligt, at det politiske gennembrud snart må komme, så i tusindvis af menneskeliv kan blive sparet.

Det må være muligt at etablere en våbenhvile, der udover bombestoppet forudsætter at serberne og UCK afstår fra både militære handlinger og regruppering bortset fra regulær tilbagetrækning.

Og det burde - tilgiv mig at jeg drømmer helt naivt og uden tanke for NATO's prestige og andre bitre realiteter - det burde være muligt i den situation at gå ind med en neutral svensk-russisk FN styrke til at kontrollere våbenhvilen og garantere nødhjælpen, mens der forhandles.

Jeg tilstår, at jeg hverken har spurgt Sverige eller Rusland - men jeg bruger landene som billede på, at der både er behov for fordomsfrihed overfor løsningen og et desperat behov for et politisk gennembrud.

6. Når freden er vundet, må der et gigantisk genopbygningsarbejde i gang - både materielt og menneskeligt.

SF skal arbejde for en storstilet Marshall-hjælp til alle dele af det krigsramte område - men vi skal også arbejde for noget andet.

På Balkan er det efter krigen mere end noget andet sted i Europa vigtigt at mindske betydningen af grænser.

Det bliver mere end svært at få de mange folkeslag på Balkan, der er vævet ind i hinanden, til at leve fredeligt sammen.

Historien er lyslevende og engagementet for den nationale sag er skræmmende - fordi det så ofte er vendt imod andre folkeslag.

Det vil derfor være et afgørende bidrag til freden at få mindsket betydningen af grænser i regionen. Landene må - samtidigt med at de får en storstilet hjælp til økonomisk opbygning - optages som medlemmer af EU.

Det er en gigantisk opgave! Det vil kræve en kolossal udvikling af landenes økonomi, deres demokratiske struktur og deres vilje til at samarbejde. Men det er ikke desto mindre opgaven i al dens voldsomme omfang.

7. I Danmark værner vi om den danske suverænitet: det er Folketinget, der skal bestemme i Danmark og hverken EU-kommissionen eller -parlamentet.

Det er på mange felter et godt og rigtigt standpunkt.

Der er intet forkert i at have et nationalt fællesskab - sprogligt, kulturelt, politisk - og at foretrække, at afgørelserne træffes så tæt på som muligt. Det er tværtimod særdeles vigtigt at have denne fællesskabsfølelse og også den fælles følelse af ansvar, der hører til, for at kunne udvikle et ordentligt samfund med plads til alle.

Men til det positive ved det nationale fællesskab føjer sig, at det aldrig må være vendt mod andre folkeslag - og at man nationalt skal have evnen til at løfte blikket og at være klar til at deltage i fælles opgaver, der kun meningsfuldt kan løses i et forpligtende samarbejde.

For Danmark betyder det, at vi skal engagere os stærkt i at opbygge en progressiv international retsorden - uanset, om det er på det europæiske plan eller globalt i f.eks. WTO.

At ville stå af og stå udenfor giver simpelthen ingen mening, medmindre man ligefrem synes det er sjovt at blive trampet ned af dem, der til enhver tid tilfældigvis er de stærkeste.

8. Den 10. juni - om 19 dage - går vi til stemmeboksene. Danmark skal have valgt nye medlemmer af Europaparlamentet.

I SF går vi til valg på et program, der giver SF's bud på, hvor der er fælles opgaver i miljøpolitikken, mindsteregler i skattepolitikken og kamp imod arbejdsløsheden, der kalder på mere forpligtende samarbejde og mere fælles handling for at sikre velfærdssamfundet. Og på den lige så vigtige anden side: den fælles mønt, fælles forsvar og lignende som klare eksempler på den udvikling, vi siger nej til.

En balance, der i virkeligheden meget afspejler den delte holdning, der også er i befolkningen til EU. De fleste af os kan godt se både fornuften og nødvendigheden i meget af samarbejdet - men vi har også stærke reservationer, når unionsbyggeriet går over gevind.

Denne position burde give os gode muligheder for at få vælgerne i tale - og jeg vil ønske Pernille, Helene, Pia, Mette og alle de andre held og lykke på valgdagen.

Det kan lyde selvfølgeligt, at vi går til valg på et fælles program - men det er jo egentlig ganske godt gået, når man læser avisernes analyse af den Europa-politiske spændvidde i SF.

Vi har formået at gøre spændvidden til en kvalitet, så vi i stedet for at skærpe uenighederne har kunnet holde fokus på, at SF er et af de steder, der foregår den allermest spændende og kvalificerede Europadebat.

9. Det har samtidigt givet os god øvelse i den svære kunst, der hedder "højt til loftet". Kunsten består som bekendt i, at man især skal arbejde for at der er plads til dem, man ikke er enig med.

I et af forårets numre af Folkesocialisten var der et indlæg fra 17 SF'ere, der forlangte større troskab mod partiprogrammerne fra visse folketingsmedlemmer.

Indlægget rammer ned i et klassisk dilemma.

På den ene side, er det Folketingsgruppens fornemmeste opgave at arbejde for virkeliggørelsen af den politik, landsmødet vedtager. Det er vi faktisk meget bevidste om i det daglige arbejde.

På den anden side vil vi have dygtige, selvstændige, kreative og tænksomme MF'ere. De skal kunne finde vej i et politisk terræn, hvor der skal overbevises mange andre

end SF'ere for at finde flertal.
De skal kunne udvikle ny politik både for at matche nye problemstillinger, der ikke er programmæssigt beskrevet, og for at vise et SF, der er på forkant med udviklingen.
Robotter og marionetter, der kun kan aflire en indprogrammeret lektie, kommer vi ikke langt med.
Vi lever af engagementet og ildsjælene - både i partiforeningerne og i folketingsgruppen. Så må vi også give plads til menneskene bag - og til at vi ikke altid er enige om alt.
Jeg står som gruppeformand selvfølgelig inde for, at hovedkommunikationen fra Folketingsgruppen holder sig indenfor rammerne af partiets vedtagelser.
Læs Folketingsgruppens skriftlige beretning og bliv fuldstændig overbevist om, at det holder.
MF'erne skal være gode til at gøre det klart overfor journalister, hvis de i en sag lufter personlige synspunkter. Men gør de det, har de til gengæld indenfor en rimelig kvote ret til at sige, hvad de tænker, og til at arbejde for at partiets politik bliver flyttet.
Et parti med over 4 mandater kan ikke altid marchere i takt. Det gør faktisk ikke noget: så længe vi går i samme retning.
Der er intet af det, jeg har set i aviserne, der berettiger til at beskylde enkelt-MF'ere for at gå i en helt anden retning end os andre.
Jeg synes tværtimod vi har en folketingsgruppe, hvor alle arbejder hårdt og dygtigt for de fælles mål.
10. Den politiske udvikling i Danmark har siden sidste landsmøde været præget af dramatiske op- og nedture.
I pinsen sidste år lavede SF en langsigtet økonomisk aftale med regeringen, hvor væsentlige dele af skattepolitikken blev lagt fast for de kommende 4 år.
Pinsepakken var et markant indgreb i økonomien for at genoprette betalingsbalancen - men samtidigt et indgreb med god fordelingspolitik og god miljøpolitik.
Økonomiske indgreb er ikke i sig selv populære - vi skal jo trods alt ud for at tage penge fra folk. Men det kan ganske enkelt være nødvendigt - hvis f.eks. betalingsbalancen er ved at komme ud af kontrol.
Jeg er sikker på, at de borgerlige partier ærgrer sig over, at SF i dag er et parti, man skal regne med på den bane. Det var meget lettere for dem, da de havde monopolet og kunne dosere sociale nedskæringer og afgifter, der ramte hårdest på lave ind-

komster.
Nu fik vi i stedet et helt andet indgreb, hvor der blev taget fra de rige og givet til de fattige.
Skatteprocenterne steg faktisk for de store indkomster - mens mange små- og mellemindkomster fik gevinst.
Et af de elementer, der har givet flest politiske dønninger var, at vi tog fat på ejendomsprisernes himmelflugt ved at nedsætte værdien af rentefradraget.
Det var helt klassisk SF politik.
Men på den anden side indebærer et helt kontant og reelt ansvar for beslutningerne også et ansvar for ikke at jage mennesker fra hus og hjem. Derfor blev det i høj grad SF's lod at sørge for at Pinsepakken blev udformet på en måde, så der var fair vilkår for alle.
Det hører efter SF's opfattelse med til en ordentlig demokratiopfattelse, at man har evnen til at lytte til reelle indvendinger mod forlig, der er i støbeskeen - og viljen til at tage de hensyn, der kan tages uden at miste sigtet.
11. På det erhvervspolitiske område sagde vi ja til at lukke spekulationshuller men nej til at give de største virksomheder en lettelse i selskabsskatten ved at pelse de små.
Vi kan sikkert ikke kalkulere med mange stemmer fra de små smedemestre, elektrikeren og tømreren. Men det er vigtigt, at SF blander sig mere i dansk erhvervspolitik, så vi ikke overlader alt til Dansk Industri, VK og S.
Det store erhvervsliv tjener såmænd godt. Profitterne har ikke været større i lang tid. Men der kommer for få nye virksomheder til: og det er på det felt, SF har en rolle. Vi skal gøre mere for at udvikle iværksætterpolitikken og for at gøre op med det alt for store bureaukrati, der truer med at kvæle små virksomheder.
Vi skal blive ved med at være hardlinere i miljøpolitikken. Vi lover ikke generelle skattelettelser til erhvervslivet. Men vi skal have og har noget at tilbyde på de øvrige vilkår.
Produktionen i samfundet er nu engang fundamentet for at finansiere vores velfærd. Det dur ikke, hvis SF'ere er for håndsky overfor det faktum.
12. I efteråret sidste år kom så skandalen.
Regeringen valgte at lave sit finanslovsforlig med de borgerlige - og det gav så brutale nedskæringer i efterlønnen, at landet blev hensat i chok. Socialdemokraterne fik

deres laveste vælgertilslutning i Gallup siden 1903.
Indgrebene ramte ensidigt de svageste grupper i samfundet. Efterlønsordningen blev maltrakteret, så den fik en betydeligt ringere værdi for den nedslidte arbejdsmand. Han skal betale et betydeligt højere A-kasse kontingent og får til gengæld mindre i efterløn og kortere efterlønsperiode.
Derimod er der stor gevinst for dem der sidder i gode stillinger og slet ikke har brug for efterlønnen. De scorer en skattefri gave på 100.000 kroner når de bliver 65.
Resten af finanslovsforliget var ikke bedre: der var nedskæring af dagpengeperioden, en stribe sociale nedskæringer, lukning af uddannelsesmuligheder for de svageste grupper på arbejdsmarkedet og samtidigt en nedsættelse af skatten med et par milliarder kroner for de allerstørste virksomheder, flere penge til motorvejsasfalt og en julegave til de største jordbesiddere på et trecifret millionbeløb.
Solidariteten blev i alliancen med Venstre simpelthen vendt på hovedet. Intet under, at de socialdemokratiske vælgere flygtede.
13. SF deltog i forhandlingerne hele vejen. Vi kom med konstruktive udspil til solidariske løsninger. Men topsocialdemokraterne ville simpelthen projektet sammen med V og K.
Da forliget var en realitet, reagerede vi med skarp opposition. SF deltog både i presset for ændringer i forliget og vi gav de flygtende socialdemokrater et solidarisk ståsted i en splittet tid.
Et stærkt SF er nu engang den bedste garanti for, at socialdemokraterne samarbejder med os, og ikke med VK ved den næste politiske aftale.
Vi kan glæde os over gode Gallup-tal. Og vi siger hjertelig velkommen til de mange, der har taget springet og nu er blevet SF'ere.
Vi vil samtidigt glæde os endnu mere, den dag vore venner i Socialdemokratiet er klar til det lange seje træk for at få genskabt et flertal, der har viljen til solidariske løsninger på samfundets problemer.
14. Der er jo kun én vej op af hængedyndet: Det er et øget politisk samarbejde med SF, hvor der skabes positive resultater på en lang række af de felter, der optager befolkningen.
Vi skal have fornyet og udviklet kvaliteten i den offentlige sektor, så den får kræfterne, økonomien og den nødvendige politiske opbakning til at få fjernet ventelisterne på sygehusene, til at indfri børnepasningsgarantien, til at gøre op med svigten i

hjemmehjælpen osv. Vi kan nemlig gøre det bedre.
Vi skal skabe plads og muligheder i uddannelsessystemet. Vi støtter målsætningen om, at 95% af en årgang skal have en ungdomsuddannelse og 50% en videregående uddannelse. Men det kræver ressourcer for at sikre høj kvalitet i uddannelserne. Viden er vores vigtigste råstof - det skal kunne ses i samfundets investeringer.
Vi skal tage miljøpolitikken langt mere alvorligt og have en forpligtende planlægning for, hvordan vi når vore mål. Miljøet skal medtænkes i alle store politiske beslutninger fra første færd - og en skæv udvikling skal få lige så kraftige alarmklokker til at lyde, som dem vi hører, når betalingsbalancen er i krise.
15. ”Plads for os alle, Plads for alle der vil” hed det i den socialdemokratiske arbejdersang fra 1934 ”Danmark for folket”.
Men der er faktisk stadig ikke plads for alle.
De seneste år har givet en god fremgang i beskæftigelsen og et fald i arbejdsløsheden. Men arbejdsløsheden er stadig voldsom med 170.000 registrerede arbejdsløse. Hvad værre er: tallet skjuler endnu mere. 80.000 flere er reelt også arbejdsløse men midlertidigt anbragt i forskellige typer "aktivering”. Hertil kommer, at et ukendt antal titusinder af mennesker er havnet helt udenfor arbejdsmarkedet imod deres vilje.
Det samlede antal mennesker, der har mere end svært ved at finde plads på arbejdsmarkedet, er med andre ord ganske stort.
Nu må tiden være kommet til at gøre op med problemerne. SF vil gøre det til et topprioriteret krav ved finanslovsforhandlingerne i efteråret at få skabt "plads for alle".
Vi tror det bliver nødvendigt at bruge en bred vifte af virkemidler:
Plads i det offentlige. Nye ordinære stillinger, der både kan løse påtrængende behov for bedre offentlig service og bidrage til at det offentlige tager sin del af det sociale ansvar. SF foreslår en målsætning for, hvor mange hver eneste kommune og amt skal tage ind fra de grupper, der har svært ved at få plads på arbejdsmarkedet på almindelige vilkår. Vi vil belønne kommuner, der løfter opgaven - og lade offentligheden lægge det politiske pres på dem, der ikke gør det.
Slut med al snak om ekstraordinære stillinger. En tryghedsgaranti for de nuværende ansatte skal bane vejen for, at det er slut med at tale om at arbejdet skal være ekstraordinært. Reelt ved vi alle godt, at det i lang tid har været snyd. Mange forskellige ordninger er gennem tiden reelt blevet brugt til at løse helt ordinære opgaver - nu må vi også give de ansatte i jobbene den løn og den værdighed, der ligger i at være

100% med på holdet.
Plads i det private erhvervsliv: vil skal reducere papirgangen markant. En virksomhed, der vil tage sit sociale ansvar, skal kun bede om ansættelse af en ny medarbejder én gang - og så må det offentlige klare papirarbejdet. Smidigere støtteordninger, så kasseopdelinger ikke giver problemer. En sum penge til at motivere de allerede ansatte for at gå i gang med en social opgave på arbejdspladsen - og focus på virksomhedernes vilje til at tage deres del af ansvaret, når det offentlige laver licitationer og køber ind.
Større indflydelse for den enkelte. Det nuværende regelsæt er sandet til i, at der er alt for få muligheder for at det enkelte menneske selv kan tage initiativ til at komme videre. Alt for tit skal man vente på myndigheder, der ligger begravet i et bjerg af forsinkede handlingsplaner.
16. Danmark har råd til at sige nej til det opdelte arbejdsmarked. Vi kan skabe plads for alle, hvis der er politisk vilje til det.
SF vil vise, at det kan lade sig gøre at genskabe opbakningen fra et flertal af vælgerne til solidaritet og til et projekt på den solidariske side af dansk politik - også ved det næste valg.
Det kræver vilje både hos os og vore venner i andre partier til at samarbejde konsekvent og målrettet om resultater, vælgerne kan forstå.
Vi har viljen. Vi håber de andre følger op.
SF er parat og fyldt af ideer til at møde både de nationale og de internationale udfordringer.